

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (jud. O. Cojocaru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: N. Simciuc, I. Țurcanu, Iu.Cotruță)

ÎNCHEIERE

25 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Victor Burduh
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Moldovan Eugeniu,
Societatea cu Răspundere Limitată SRL „Monditeh-Angro” împotriva Ministerului
Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire repararea
prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire
penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,
împotriva deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 04 octombrie 2017 Moldovan Eugeniu și SRL „Monditeh-Angro” au depus
cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu
Procuratura Generală cu privire repararea prejudiciului material și moral cauzat prin
acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor
judecătorești.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 26 noiembrie 2015 a fost pornită
o cauză penală în baza semnelor constitutive ale componenței de infracțiune
prevăzută de art. 244 alin. (1) Cod Penal. Temei în acest sens ar fi servit pretinsul fapt
că angajații companiei „Monditeh-Angro”, persoane nestabilite de organul de
urmărire penală, prin intermediul SRL „Monditeh-Angro” realizează marfa fără acte
de proveniență și fără eliberarea facturilor fiscale și a bonurilor fiscale. Astfel,
costurile reale încasate ar fi cu mult mai mari decât cele indicate în evidența
contabilă, iar o altă cantitate de marfa a fost comercializată/livrată în numerar altor
agenți economici, fiind acoperită prin aceeași factură fiscală de mai multe ori prin
anulare a acesteia după transportare/livrare la destinație. Ca rezultat ar fi condiționat
inclusiunea în documentele contabile a datelor vădit denaturate privind veniturile și
cheltuielile, iar din înscrisurile în ciorna ridicată, suma TVA care urma a fi achitată
la bugetul de stat din mijloacele bănești menționate ar constitui 32 317,4 de lei.

Au menționat reclamantii că până la pornirea urmăririi penale, de către organul
constatator la 05 noiembrie 2015 au fost efectuate percheziții la subdiviziunile SRL
„Monditeh-Angro” situate în mun. Chișinău pe str. Ismail, 86/4, str. Transnistriei,
10/2 și str. Transnistriei, 10/5 cu ridicarea calculatoarelor, documentelor contabile,
ștampilelor și a banilor în sumă de 28 000 de lei și 6 000 de dolari SUA. Necesitatea

dispunerii și efectuării acțiunilor procesuale au fost argumentate ca fiind necesare în instrumentarea cauzei, pornite pe fapt la 23 septembrie 2015.

După efectuarea percheziției depozitul întreprinderii situat pe str. Transnistriei, 10/2 a fost sigilat până la data de 30 noiembrie 2015.

Reclamanții au specificat că la 26 noiembrie 2015 prin deciziile Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău au fost admise recursurile declarate de administratorul SRL „Monditeh-Agro”, Moldovan Eugeniu, fiind casate încheierile Judecătorei Centru din 04 noiembrie 2015, cu respingerea demersului procurorului în Procuratura sect. Centru privind autorizarea efectuării perchezițiilor la adresele sus-indicate ale SRL „Monditeh-Agro”.

Totodată, reclamanții au mai invocat că, la 26 noiembrie 2015, Procuratura sect. Centru a început urmărirea penală în baza materialelor acumulate ilegal. Iar în ordonanța din 21 decembrie 2015 Moldovan Eugen a fost recunoscut în calitate de bănuț în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 244 alin. (1) Cod Penal.

De asemenea, reclamanții au mai susținut că prin ordonanța procurorului în Procuratura sectorului Centru, mun. Chișinău din 06 octombrie 2016 Moldovan Eugeniu a fost scos de sub urmărire penală din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii cu clasarea procesului penal.

Au precizat reclamanții că în perioada efectuării urmăririi penale începând cu 05 noiembrie 2015 și până la 30 noiembrie 2015, a fost sigilat ilegal depozitul SRL „Monditeh-Agro”, acolo unde se păstra marfă în valoare aproximativ de 11 000 000 de lei. Iar în această perioadă de timp, compania nu a avut posibilitate să-și onoreze obligațiile contractuale și să livreze marfa agenților economici, deoarece în toate aceste zile colaboratorii organelor de drept au efectuat numărarea mărfii și nu au permis accesul angajaților în depozit. Iar prin aceste acțiuni s-a cauzat un prejudiciu întreprinderii în mărime de 24 903 lei, ce constituie venitul ratat.

În mod special a accentuat Moldovan Eugeniu că în rezultatul acțiunilor neîntemeiate și ilegale ale organului de urmărire penală a suferit fizic și moral, deoarece până la acea dată nu a avut cazuri de învinuirea în săvârșirea infracțiunilor. A activat timp îndelungat la SRL „Monditeh-Agro”, având peste 15 angajați în subordine. Iar faptul că o perioadă îndelungată depozitul SRL „Monditeh Agro” a fost sigilat, i-a cauzat prejudicii activității sale.

A mai susținut Moldovan Eugeniu că la efectuarea urmăririi penale pe acest caz a apelat la serviciile avocaților pentru asistența juridică, achitând suma de 15 950 de lei.

Prin hotărârea din 28 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani cererea de chemare în judecată înaintată de către Moldovan Eugeniu și Societatea cu Răspundere Limitată ”Monditeh-Agro” împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală cu privire repararea prejudiciului material și moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, a fost admisă parțial.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Moldovan Eugeniu prejudiciul moral în mărime de 10 000 de lei, prejudiciul material în sumă de 15 950 de lei, cheltuieli suportate pentru asistența juridică la efectuarea urmăririi penale și 1 000 de lei cheltuieli de asistență juridică la examinarea prezentei cauze, iar în total suma de 26 950 de lei.

În rest, pretențiile lui Moldovan Eugen și SRL „Monditeh Agro” au fost respinse.

Prin decizia din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de apel depusă de Ministerul Justiției și Procuratura Generală, și a fost menținută hotărârea din 28 martie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani.

Pentru a concluziona astfel instanța de apel a reținut că la caz se atestă existența unei ordonanțe de scoatere a lui Moldovan Eugen de sub urmărire penală, respectiv acesta dispune de dreptul subiectiv la repararea prejudiciului material și moral cauzat potrivit prevederilor Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545 din 25 februarie 1998.

De asemenea instanța de apel a indicat că chiar și în cazul când organul de urmărire penală a respectat cerințele formale la întreprinderea acțiunilor de urmărire penală, acest complex de acțiuni în cumul sunt apreciate ca fiind ilicite odată cu emiterea ordonanței de scoatere a persoanei de sub urmărire penală din motiv că nu există faptul infracțiunii și aceasta rezultă din interpretarea sistemică a Legii nr. 1545 din 25 februarie 1998.

Totodată, instanța de apel a notat că eșecul actului de învinuire prin sine constituie o confirmare a încălcării drepturilor persoanei, comise de autorități față de cel tras la răspundere penală, indiferent dacă în final s-a ajuns sau nu la condamnarea publică, achitarea persoanei sau scoaterea persoanei de sub urmărire penală.

La 27 decembrie 2018, Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanța de apel a aplicat și apreciat în mod eronat legea, normele dreptului procedural, nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

În contextul prevederilor art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 26 septembrie 2018.

Materialele cauzei atestă faptul că decizia contestată a fost expediată părților la data de 26 octombrie 2018, conform scrisorii de însoțire nr. 10694 (f.d.200), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia. Astfel, recursul declarat este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Justiției, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care

acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursurile declarate nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ministerul Justiției ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției împotriva deciziei din 26 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău .

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Victor Burduh

Galina Stratulat